پرونده

ترامپ: به بن‌سلمان گفتم عملیات نظامی هزینه دارد، پول بدهید

رئیس‌جمهور امریکا که پیش از این عربستان سعودی را گاو شیرده توصیف کرده، بار دیگر با لحنی تحقیرآمیز گفت ایالات متحده باید برای محافظت از عربستان پول بگیرد و او در تازه‌ترین تلفنش در آخر هفته گذشته دوباره از بن‌سلمان پول خواسته است.

به گزارش فارس، دونالد ترامپ در مصاحبه با شبکه «ان‌بی‌سی» که روز جمعه ضبط شده بود و روز یک‌شنبه پخش شد، گفت: «امروز صبح، من با ولیعهد صحبت کردم. گفت‌وگوی فوق‌العاده‌ای داشتیم. من گفتم «این عملیات بسیار گرانی است. شما و دیگر کشورهایی که از آنها محافظت می‌کنیم، باید پول بدهید... » و او گفت «بله.» وی مدعی شد که برخلاف گذشته که واشنگتن در قبال این حفاظت «چیزی دریافت نمی‌کرد»، حالا از این محافظت منفعت مالی می‌برد و «عربستان سعودی ۴۰۰ میلیارد دلار از ما خرید می‌کند.»

ترامپ سپس از پاسخ به سؤال مجری درباره قتل جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار منتقد عربستانی و همچنین آثار حملات عربستان سعودی به یمن طفره رفت و مسئله یمن را به گردن ایران انداخت.

رئیس‌جمهور امریکا گفت: «باعث و بانی این وضع کیست؟ اگر دقت کنید، ایران است که به یمن می‌رود. آنها شروع می‌کنند به عربستان سعودی موشک شلیک می‌کنند. عربستان سعودی باید از خودش محافظت کند... حرف یک میلیون شغل، یا بیشتر است. آنها خریدهای کلانی می‌کنند، ۱۵۰ میلیارد دلار تجهیزات، که ما آنها را استفاده می‌کنیم. برخلاف بقیه کشورها که پول ندارند و ما باید برای همه‌چیز به آنها کمک هزینه بدهیم، عربستان سعودی خریدار کلان محصولات امریکایی است. این برای من معنایی دارد. تولیدکننده کلان شغل.»

وی در ادامه در واکنش به اصرار مجری در مورد قتل خاشقجی و اینکه ترامپ چشم خود را بر رفتارهای بد ریاض می‌بندد، باز هم پای ایران را وسط کشید و مدعی شد ایران روزانه تعداد زیادی را می‌کشد. وی همچنین گفت اگر امریکا به عربستان سعودی سلاح نفروشد، ریاض از روسیه و چین سلاح می‌خرد.

ترامپ گفت: «ایران هر روز تعداد بسیار بسیار زیادی آدم می‌کشد. بقیه کشورهای خاورمیانه هم همین‌طور. آنجا منطقه خصومت‌باری است. جای پرشرارت و پر از خصومتی است. اگر به عربستان سعودی نگاه می‌کنید، به ایران هم نگاه کنید، به بقیه کشورها هم نگاه کنید، اسم‌شان را نمی‌برم، ببینید چه چیزی در جریان است. بعد به بیرون از خاورمیانه نگاه کنید. خوب، فقط این را می‌گویم که آنها ۴۰۰ تا ۴۵۰ میلیارد دلار در یک دوره زمانی خرج می‌کنند. این همه پول، این همه شغل و خرید تجهیزات... من آدم احمقی نیستم که بگویم «نمی‌خواهیم با شما تجارت کنیم»، اگر با ما تجارت نکنند، می‌دانید چه می‌شود؟ با روس‌ها و چینی‌ها تجارت می‌کنند. ما بهترین تجهیزات جهان را می‌سازیم، اما آنها می‌روند و تجهیزات فوق‌العاده‌ای را از روسیه و چین می‌خرند.»

او سپس خطاب به «چاک تود» مجری برنامه گفت: «چاک، پول‌شان را بگیر، پول‌شان را بگیر.»

واکنش

عباس: امریکا ۵۰ میلیارد دلار معامله قرن را از جیب اعراب می‌دهد

رئیس تشکیلات خودگردان فلسطینی ضمن مخالفت با کنفرانس اقتصادی بحرین تأکید کرد که این نشست هرگز موفق نخواهد بود و باطل است. عباس گفته که امریکا ۵۰ میلیارد دلاری را که برای معامله قرن در نظر گرفته، می‌خواهد از اعراب بگیرد.

محمود عباس روز دوشنبه یک روز قبل از شروع کنفرانس منامه گفت که مطمئن است کنفرانس موسوم به صلح که این هفته در بحرین برگزار می‌شود، شکست خواهد خورد. این کنفرانس که قرار است سه‌شنبه و چهارشنبه هفته جاری در بحرین برگزار شود از سوی همه گروه‌های فلسطینی از جمله محمود عباس بایکوت شده و دولت تشکیلات خودگردان فلسطینی می‌گوید که امریکا تلاش می‌کند با پول حمایت فلسطینی‌ها از طرح موسوم به معامله قرن را بخرد و عباس به صراحت گفته که ما به حمایت اقتصادی، پول و کمک نیاز داریم اما قبل از هر چیزی آنجا یک راه‌حل سیاسی وجود دارد و زمانی که طبق قطعنامه‌های قانونی بین‌المللی راه‌حل دو کشوری را در مرزهای ۶۷ تطبیق دهیم، آن وقت به جهان می‌گوییم که به ما کمک کردند. عباس افزود: امریکا همه چیز را از مسئله سیاسی به مسئله اقتصادی تقلیل داده است، ما نمی‌توانیم آن را بپذیریم. رئیس تشکیلات خودگردان در ادامه بار دیگر بر موضع مخالف خود با رهبری حل و فصل احتمالی مسئله فلسطین و رژیم صهیونیستی توسط امریکا تأکید کرد و گفت: ما کاملاً واضح گفتیم که نمی‌پذیریم امریکا به تنهایی میانجیگر صلح در خاورمیانه باشد و ما با این سیاست امریکا به آن اعتماد نداریم و خواستار میانجیگری اروپا، روسیه، سازمان ملل، چین، انگلیس و آلمان هستیم. رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین مذاکره با امریکا را مشروط به بازنگری دولت این کشور در تصمیماتش کرد. محمود عباس در پاسخ به سؤال خبرنگار شبکه روسیا الیوم درباره «کارگاه» بحرین و ایجاد یک گذرگاه میان نوار غزه و کرانه باختری گفت: موضوع گذرگاه در پیمان اسلو مطرح بود که اسرائیل به آن پایبند نماند و امریکا نیز چیز جدیدی خلق نکرده است اما درباره میلیاردها دلاری که بسیار درباره آن صحبت می‌شود و ما چیزی از آن نمی‌بینیم باید بگوییم اینها اموالی هستند که واشنگتن قصد دارد آن را از اعراب بگیرد. وی ادامه داد: آنطور که اسرائیلی‌ها ادعا می‌کنند تشکیلات خودگردان فلسطین در انزوا نیست و ریاست گروه ۷۷ را بر عهده دارد.

■ تظاهرات مراکشی‌ها و سایرین

معترضان مراکشی به همراه نمایندگان سازمان‌های حقوقی، اتحادیه‌ها، جنبش‌های اسلامی و برخی احزاب سیاسی تظاهراتی برای اعلام مخالفت با طرح معامله قرن و کنفرانس منامه برگزار کردند. به گزارش الجزیره، در این تظاهرات که با فراخوان هشت مؤسسه مدنی و با مشارکت هزاران مراکشی در رباط، پایتخت این کشور برگزار شد، شعارهایی در حمایت از مسئله فلسطین و قدس سر داده شده و هدف از «معامله ننگ» و «کارگاه خیانت» نابودی فلسطین و محو تاریخ و غارت منابع آن اعلام شد. شخصیت‌های مختلف بحرینی، فلسطینی و لبنانی هم دیروز در مخالفت با نشست منامه، در بیروت نشستی برگزار کردند و همراه‌شدگان با طرح امریکا را «خائن» خواندند. بر اساس گزارش شبکه المیادین، جمعیت الوفاق بحرین در همین راستا امروز نشستی در بیروت برگزار کرد. «حسین الدیهی» معاون دبیر کل الوفاق در این نشست اعلام کرد: ملت بحرین متعهد به دفاع از مسئله فلسطین است. احمد ابوعطایا، نماینده جبهه مردمی برای آزادی فلسطین هم اعلام کرد: نشست بحرین به معنای لغو تمام تصمیم‌های بین‌المللی به نفع تصمیم امریکاست، این نشست زمینه را برای عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی فراهم می‌کند. ابوعطایا ادامه داد: از ایران تشکر می‌کنیم که با ساقط کردن پهپاد امریکایی به این کشور «درس» داد. «حسن عزالدین» مسئول روابط عربی حزب‌الله گفت، این نشست نشان‌دهنده موضع ملت بحرین نیست. شیخ حسن عزالدین، مسئول روابط عربی حزب‌الله لبنان نیز در واکنش به کارگاه اقتصادی منامه به عنوان بخشی از طرح صلح امریکا برای فلسطین و رژیم صهیونیستی موسوم به «معامله قرن» اظهار کرد: آنچه نظام بحرین انجام می‌دهد الزاماتی را برای کسانی که در نشست منامه حاضر می‌شوند ایجاد می‌کند نه ملت بحرین.

در واکنش به درخواست مقامات انگلیسی

عراقچی: کاهش تعهدات ایران در برجام غیرقابل بازگشت است

گزارش یک

در شرایطی که نماینده لندن برای منصرف کردن تهران از کاهش تعهدات برجامی به تهران آمده، سیدعباس عراقچی گفته است: «کاهش تعهدات ایران در برجام یک تصمیم ملی و غیرقابل بازگشت است.» مقامات امریکایی باز هم تمایل خود را برای مذاکره بدون پیش‌شرط با ایران اعلام کردند.

درحالی که کمتر از دو هفته به پایان ضرب‌الاجل دوماهه ایران به اروپایی‌ها برای متوازن کردن توافق هسته‌ای باقی مانده است، کشورهای اروپایی دیپلمات‌های خود را روانه تهران کرده‌اند تا بتوانند ایران را از تصمیم خود برای کاهش تعهدات برجامی‌اش منصرف کنند. آندرو موریسون، معاون وزیر خارجه انگلیس در امور خاورمیانه روز یک‌شنبه با سفر به تهران با سیدعباس عراقچی، معاون سیاسی وزیر خارجه ایران دیدار و گفت‌وگو کرد. به گزارش ایرنا، موریسون در این دیدار بار دیگر بر پایبندی دولت خود به برجام تأکید کرد و گفت: «انگلیس مصمم است کانال مالی اینستکس را هرچه سریع‌تر عملیاتی کند». وی خواهان ادامه پایبندی کامل ایران به برجام شد. عراقچی هم در این دیدار با یادآوری تعلل و کوتاهی کشورهای اروپایی در عمل به تعهدات خود در برجام گفت: «متأسفانه هیچ توازنی میان تکالیف و حقوق ما در برجام وجود ندارد، بنابراین دلیلی برای ادامه تعهد ایران به برجام باقی نمی‌ماند». عراقچی اظهار کرد: «ما متقاعد شده‌ایم که عدم پایبندی اروپا به تعهدات خود در برجام نه به دلیل ناتوانی بلکه به خاطر عدم اراده بوده است. اروپا حاضر نیست برای حفظ برجام اندک هزینه‌ای بپردازد. شرکت‌های اروپایی جرئت تخطی از دستورات خزانه‌داری امریکا را ندارند و این به معنای عدم حاکمیت اروپا حتی در داخل مرزهای خود است». عراقچی در واکنش به ادعای مقامات اروپایی برای عقب‌نشینی ایران از تصمیم کاهش تعهداتش در برجام گفت: «تصمیم به کاهش تعهدات ایران در برجام یک تصمیم ملی و غیرقابل بازگشت است و جمهوری اسلامی ایران تا تأمین خواسته‌های خود به این روند ادامه خواهد داد». عراقچی با انتقاد از مواضع یکسویه دولت انگلیس در مسائل منطقه‌ای از جمله در ایراد اتهامات بی‌اساس به ایران در موضوع حمله به تانکرها نیز گفت: «ظاهراً گرفتاری دولت انگلیس در مخمصه برگزیت، مانع از شناخت درست واقعیت‌های جهانی شده است. همراهی نپخته با اقدامات قلدرمآبانه امریکا حاصلی جز افزایش نفرت تاریخی ایرانیان نسبت به سیاست‌های انگلستان نخواهد داشت.»

اظهارات عراقچی درحالی است که دولت انگلیس در هفته‌های اخیر در همسویی با سیاست‌های ضد ایرانی امریکا، مدعی شده است که ایران در حمله اخیر به نفتکش‌ها در دریای دست داشته است. حتی جرمی هانت، وزیر خارجه انگلیس پا را فراتر گذاشته و در سخنانی مدعی شده است که در صورت کاهش تعهدات ایران در برجام، همه گزینه‌ها علیه تهران روی میز خواهد بود. مقامات اروپایی‌ها درحالی مدعی هستند که ایران باید به تعهداتش در برجام عمل کند که در سه سال گذشته از زمان اجرای برجام هیچ اقدام مؤثری برای مبادلات اقتصادی با ایران انجام نداده‌اند و با طرح‌هایی مانند اینستکس که به گفته خودشان، اجرای آن در درازمدت امکان‌پذیر است، دنبال وقت‌کشی هستند تا از تعهدات خود شانه خالی کنند. مقامات ایرانی بارها گفته‌اند که برجام برای ایران هیچ دستاوردی نداشته است و از اروپایی‌ها خواسته‌اند بدون واشنگتن، برجام را حفظ کنند. اما هایکو ماس، وزیر خارجه آلمان که اخیراً به ایران سفر کرده بود، تأکید کرد که اجرای تعهدات اروپا در برجام، بدون امریکا مقدور نیست.

■ هشدار به اروپا

سفارت ایران در بروکسل، پایتخت بلژیک با انتقاد از عدم انجام تعهدات اروپا در برجام هشدار داد که انجام تعهدات کامل ایران در برابر تعهدات خیلی کم اروپا توافق را به خطر انداخته است. حساب توئیتری سفارت ایران در بروکسل نوشت: «اتحادیه اروپا قویاً (به ایران) هشدار می‌دهد که تعهداتش در چارچوب برجام را انجام دهد، در حالی که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ۱۵ بار متعهد بودن ایران را تأیید کرده است». سفارت ایران در ادامه افزود: «این درحالی است که خود اتحادیه اروپا به تعهداتش از جمله عادی‌سازی شرایط تجارت با ایران پایبند نبوده است. این حرف منصفانه، منطقی و بی‌طرفانه‌ای است که بگوییم، تعهدات کامل در برابر کم نمی‌تواند یک توافق را پایدار نگه دارد». ایران ۶۰ روز به اتحادیه اروپا مهلت داده است تا در حوزه‌های بانکی و نفتی به تعهداتش عمل کند، در غیر این صورت تهران مرحله به مرحله تعهداتش را در برجام متوقف خواهد کرد؛ تصمیمی که اروپایی‌ها را بیش از پیش نگران کرده است و آنها تلاش می‌کنند به هر نحوی شده، ایران را در چارچوب برجام نگه دارند اما مقامات کشورمان بارها تأکید کرده‌اند تا وقتی در توافق هسته‌ای می‌مانند که منافع ملت ایران تأمین شود.

■ التماس واشنگتن برای مذاکره

به‌رغم مخالفت مقامات ایران با هرگونه مذاکره با دولت امریکا، مقامات واشنگتن همچنان برای گفت‌وگو با ایران التماس می‌کنند. برایان هوک، نماینده ویژه وزارت خارجه امریکا در امور ایران که به عمان سفر کرده است، در سخنانی گفت که «واشنگتن آمادگی دارد تحریم‌ها علیه ایران را لغو کند، اما صرفاً پس از رسیدن به توافق با ایران». به گزارش رویترز، هوک گفت: «ایالات متحده به دنبال رسیدن به توافقی جامع با ایران است که مسئله برنامه هسته‌ای، برنامه موشکی و اقدام‌های ایران در منطقه را در برگیرد». مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا که برای گفت‌وگو با متحدان امریکا راهی خلیج فارس شده است، با بیان اینکه امریکا تحریم‌های تازه علیه تهران اعمال می‌کند، بر آمادگی واشنگتن برای گفت‌وگوی بدون شرط با تهران خبر داد. به گزارش بی‌بی‌سی، مایک پمپئو گفت: «اطمینان دارم زمانی که آنها آماده تعامل واقعی با ما باشند، ما برای چنین مذاکره‌ای آماده خواهیم بود». دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا در هفته‌های اخیر درحالی از تمایل خود برای مذاکره با ایران سخن گفته است که همچنان به اعمال تحریم‌های جدید علیه تهران اقدام می‌کند.

■ مسکو: همراه شرکای‌مان با تحریم‌های امریکا مقابله می‌کنیم

همزمان با افزایش تحریم‌های امریکا علیه ایران، مقامات روسیه گفته‌اند که با این اقدامات مقابله خواهند کرد. سرگئی ریابکوف، معاون وزیر خارجه روسیه روز دوشنبه در واکنش به تصمیم کاخ سفید برای اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران گفت که واشنگتن عامدانه به تنش‌ها با تهران دامن می‌زند. به نوشته خبرگزاری اینترفکس، ریابکوف با بیان اینکه امریکا عمداً تنش‌ها با ایران را افزایش می‌دهد، گفت: «تحریم‌های جدید امریکا علیه ایران، غیرقانونی، مخرّب و خطرناک است». وی ضمن انتقاد از رویکرد امریکا در قبال ایران و افزایش فشارهای اقتصادی تصریح کرد: «تحریم‌های جدید امریکا علیه ایران، تداوم مسیر افزایش تنش‌ها است». معاون وزیر خارجه روسیه همچنین افزود: «امریکا به جای اینکه خواستار گفت‌وگو با ایران باشد، تحریم‌های جدید بر آنها اعمال می‌کند. مسکو و شرکایش با تحریم‌های امریکا علیه ایران مقابله می‌کنند». روسیه به همراه چین که از امضاکنندگان توافق هسته‌ای ایران هستند، بدون توجه به فشارهای واشنگتن، به مبادلات خود با تهران ادامه می‌دهند. روس‌ها بارها تأکید کرده‌اند که از تلاش غربی‌ها برای مذاکره مجدد درباره برجام حمایت نخواهند کرد.

گزارش ۲

علی قنادی

رئیس‌جمهور امریکا دنبال یک عکس یادگاری مجدد با همتای کره‌ای

دیپلماسی کره‌ای چین، ترامپ را به سئول می‌کشاند

هنوز چند روز از پایان سفر کم‌سابقه شی جین پینگ، رئیس جمهور چین به پیونگ یانگ نگذشته، ترامپ هوس سفر به سئول کرده است؛ سفری که مهم‌ترین دستور کار آن آغاز مجدد مذاکرات به بن‌بست خورده با کره‌شمالی است. دیپلماسی نامه‌نگاری بین ترامپ و کیم‌جونگ‌اون مجدداً فعال شده و مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا گفته که منتظر یک نشانه تمایل از کره‌شمالی برای آغاز مذاکرات هستیم.

ترامپ می‌خواهد برای رقابت‌های انتخابات نوامبر ۲۰۲۰ هر طور شده یک توافق دست و پا کند. او این تلاش را سال قبل از پیونگ‌یانگ شروع کرد؛ کوششی که منجر به یک توافق یک صفحه‌ای با کره‌شمالی در خرداد ماه ۱۳۹۷ شد. اما این توافق با اصرار امریکا بر خلع سلاح اتمی کره‌شمالی بی‌نتیجه ماند. همزمان، ترامپ سعی کرد با خروج از توافق هسته‌ای با ایران و تشدید فشارها، ایران را برای امضای یک توافق جدید غیر از برجام پای میز مذاکره بیاورد که آخرین تحول این تلاش، درخواست از شینزو آبه، نخست‌وزیر ژاپن برای سفر به تهران با هدف میانجیگری بود، اما این تلاش نیز به نتیجه نرسید. حالا به فاصله کوتاهی بعد از دیپلماسی نافرجام با تهران، ترامپ یک بار دیگر دیپلماسی با پیونگ‌یانگ را کلید زده و به کیم‌جونگ‌اون رهبر کره شمالی نامه نوشته است. زمان‌بندی نامه‌نگاری ترامپ به کیم، حاکی از این است که سفر شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین به پیونگ‌یانگ و قصد او برای اجرای آنچه «طرح عظیم» برای ایجاد ثبات دائمی در آسیای شرقی نامیده شده، در آوردن مجدد ترامپ به پای میز مذاکره بی‌تأثیر نبوده است. آنگونه که «ساوث‌چاینامورنینگ پست» دیروز نوشت، خود چین نیز نگران آن است که نزدیک شدن امریکا به کره‌شمالی به قیمت تغییر در پویایی‌های قدرت در منطقه شرق آسیا و از دست رفتن پیونگ‌یانگ تمام شود و به همین خاطر سفر رئیس‌جمهور چین به پیونگ‌یانگ در واقع «تلاشی برای ایفای نقش کلیدی‌تر و حمایت از خارج شدن پیونگ‌یانگ از انزوای اقتصادی بود.» چارلز آرمسترانگ، تاریخ‌نگار و کارشناس مسائل کره در دانشگاه کلمبیا معتقد است: «ممکن است چینی‌ها نگران از دست دادن اهرم خودشان در قبال کره شمالی شده باشند و از این بترسند که کره‌شمالی و امریکا وارد یک اتحاد ضد چینی شوند.»

به نظر می‌رسد دولت امریکا نیز در وضعیتی مشابه چینی‌ها است و از این نگران است که چین با کنار گذاشتن سیاست سنتی «حمایت از یک کره‌شمالی ضعیف وابسته به خود»، وارد گام‌های جدیدی در مناسبات با پیونگ‌یانگ شود، مناسباتی که در سفر اخیر شی جین‌پینگ اعلام شد «فارغ از هرگونه شرایط بین‌المللی» همکاری با یکدیگر را تقویت خواهند کرد. به همین دلیل است که ترامپ بلافاصله بعد از سفر رئیس جمهور چین به پیونگ‌یانگ، دست به قلم شد و به کیم‌جونگ‌اون نامه نوشت. پیش از این، ترامپ نیز روز یازدهم ژوئن اعلام کرده بود که نامه‌ای «زیبا» و «بسیار گرم» از سوی کیم‌جونگ‌اون دریافت کرده است.

■ حمایت لفظی پکن از نامه‌نگاری

پس از آنکه منابع کره‌ای روز یک‌شنبه گفتند که رهبر کره‌شمالی از شخص ترامپ نامه‌ای حاوی «مطالب مهمی» دریافت کرده و تصویر لحظه خواندن نامه ترامپ توسط کیم نیز منتشر شد، سخنگوی دفتر ریاست‌جمهوری کره‌جنوبی اعلام کرد که رئیس‌جمهور امریکا هفته آینده برای رایزنی با «مون جائه این» همتای کره‌جنوبی خود درباره راه‌های از سرگیری مذاکرات با کره‌شمالی، عازم «سئول» می‌شود. مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا ابراز امیدواری کرده که نامه ترامپ راه را برای ازسرگیری مذاکرات هسته‌ای با کره‌شمالی باز کند و البته این را هم گفته که در صورتی که کره‌شمالی نشانه‌ای مبنی بر تمایلش به گفت‌وگو درباره خلع سلاح هسته‌ای رو کند، «در بازه کوتاهی» برای ازسرگیری مذاکرات با این کشور آماده خواهد بود. دولت چین روز دوشنبه ضمن استقبال از تبادل نامه بین سران امریکا و کره‌شمالی اعلام کرد، پکن همواره از گفت‌وگو و مذاکره برای حل تنش‌ها در شبه‌جزیره کره حمایت کرده است.

با وجود این موضع‌گیری بیانی، ناظران معتقدند که شروع مجدد دیپلماسی کره‌شمالی با ترامپ، چینی‌ها را نگران خواهد کرد، به خصوص که منابع خبری دیروز گفتند که پیونگ‌یانگ و سئول در ادامه مذاکرات صلح دو کره، در حال گفت‌وگو بر سر بازگشایی یک مرکز صنعتی در مرز دو کشور هستند که برای کره‌شمالی درآمدی ۱۲۰ میلیون دلاری در سال داشت. فعالیت حدود ۵۵ هزار کارگر از کره‌شمالی در مجموعه صنعتی کائسونگ واقع در مرز بین دو کره، برای تولید کالاهای متنوع برای بیش از ۱۲۵ شرکت کره‌جنوبی، نشانه‌ای واضح از مصالحه دو کشور پس از اولین اجلاس صلح شبه‌جزیره کره در سال ۲۰۰۰ به شمار می‌رود.

نگاه

دکتر سید رضا میرطاهر

پیام‌های سفر کره‌ای رئیس‌جمهور چین برای ترامپ

چین و کره‌شمالی در ۷۰ سال گذشته از نزدیک‌ترین متحدان یکدیگر بوده‌اند. در جریان جنگ کره (۱۹۵۳-۱۹۵۰) نیروهای نظامی و هواپیماهای جنگنده چین نقش مهمی در پیروزی‌های ارتش کره‌شمالی ایفا کردند. در چند دهه گذشته به ویژه پس از فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱، چین تبدیل به مهم‌ترین و تأثیرگذارترین متحد پیونگ‌یانگ شده و شریک اصلی تجاری کره‌شمالی در زمینه صادرات و واردات محسوب می‌شود. چین به مثابه دروازه‌ای است که پیونگ‌یانگ روابط خود با جهان خارج را از طریق آن انجام می‌دهد. در عین حال کره‌شمالی در سیاست منطقه‌ای چین نقش اساسی را ایفا کرده و با توجه به حضور نظامی امریکا در ژاپن و کره‌جنوبی و نیز روابط نظامی نزدیک واشنگتن با دیگر کشورهای شرق آسیا، پکن به کره‌شمالی به مثابه کشور توازن بخش در منطقه نگریسته و طبیعتاً با توجه به نقش موازنه‌ساز آن، خواهان بقای نظام کره‌شمالی است. با توجه به این ملاحظات چندان عجیب نیست که شی جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین در سفری بی‌سابقه به پیونگ‌یانگ رفته و با کیم‌جونگ‌اون، رهبر کره‌شمالی مذاکرات و توافقات مفصلی صورت دهد.

شی جین‌پینگ روز پنج‌شنبه ۳۰ خرداد به کره‌شمالی رفت. وی اولین رئیس‌جمهور چین است که طی ۱۴ سال گذشته و با اوج گرفتن تنش‌ها پیرامون برنامه هسته‌ای کره‌شمالی به این کشور سفر می‌کند. چین هرچند با توجه به تعهدات خود به عنوان عضو دائم شورای امنیت ناچار شده در چندین قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل علیه پیونگ‌یانگ رأی دهد، اما به طور سنتی روابط نزدیکی با کره‌شمالی دارد و در این راستا کیم‌جونگ‌اون طی سال گذشته چهار سفر به چین داشته است. رهبران چین و کره‌شمالی در حال تلاش برای بهبود روابط و گسترش همکاری‌های دوجانبه هستند، اما شی جین‌پینگ برای سفر متقابل به کره‌شمالی منتظر نتایج دیدارها و مذاکرات هسته‌ای کیم‌جونگ‌اون با دونالد ترامپ رئیس‌جمهور امریکا بود. در فوریه ۲۰۱۹ دومین دیدار و مذاکره دونالد ترامپ در هانوی، پایتخت ویتنام با رهبر کره‌شمالی به بن‌بست خورد. ترامپ مدعی شد که کره‌شمالی در ازای از بین بردن تأسیسات هسته‌ای و موشکی خود خواستار لغو همه تحریم‌ها بود. کره‌شمالی نیز مواضع خودسرانه و نادرست امریکا را باعث شکست این مذاکرات اعلام کرد. بدین ترتیب به دلیل زیاده‌طلبی امریکایی‌ها و درخواست آنها برای توقف کامل و برچیده شدن کامل برنامه هسته‌ای کره‌شمالی بدون دادن امتیازی، عملاً هیچ توافقی به دست نیامد و این مسئله خشم کره‌شمالی را از واشنگتن برانگیخت. البته ناکامی ترامپ برای چینی‌ها که از جنگ تجاری رئیس‌جمهور امریکا علیه چین بسیار خشمگین هستند، خبری خوب بود. چین در عین حال خواستار سبک‌تر شدن تحریم‌ها علیه پیونگ‌یانگ است. امریکا بارها چین و روسیه را به عنوان دو متحد نزدیک کره‌شمالی متهم کرده که با دور زدن تحریم‌های سازمان ملل، به ارسال مخفیانه نفت و دیگر ملزومات حتی اقلام نظامی به کره‌شمالی می‌پردازند. به گفته «لیم اوئل چول» کارشناس کره‌شمالی، پیونگ‌یانگ با میزبانی از رئیس‌جمهور چین می‌خواهد به امریکا این پیام را ارسال کند که چین پشت کره‌شمالی است و واشنگتن باید به سیاست فشار حداکثری خود پایان دهد. این سفر همچنین فرصتی برای چین در گسترش نفوذ منطقه‌ای خود است.

سفر رئیس‌جمهور چین به کره‌شمالی در حالی انجام شد که روابط تجاری و اقتصادی چین و امریکا نیز اخیراً دچار تنش شده و دو کشور تعرفه‌های سنگینی بر کالاهای وارداتی از کشور مقابل وضع کرده‌اند. قرار است سران چین و امریکا در نشست آتی سران گروه ۲۰ در اوزاکای ژاپن دیدار کنند. شی جین‌پینگ بعد از دیدار از پیونگ‌یانگ و برخی توافقات مهم با مقامات ارشد کره‌شمالی برخی اهرم‌ها را برای مذاکره با ترامپ به دست آورده است. وی در اقدامی نادر، با انتشار یادداشتی در روزنامه دولتی کره‌شمالی روابط دو کشور را «تغییرناپذیر» اعلام کرده و «طرحی عظیم» برای ایجاد ثبات دائمی به آسیای شرقی پیشنهاد داد. وی گفته است چین برای استحکام روابط کره‌شمالی با دیگر کشورها و انجام هماهنگی‌های لازم، ایفای نقش خواهد کرد. کره‌شمالی که دارای نیروی نظامی عظیمی است به مثابه سدی محکم در برابر نیروهای امریکایی مستقر در کره‌جنوبی برای دور نگه داشتن آنها از مرزهای چین است.

در مجموع چین تلاش می‌کند در تقابل کنونی با امریکا در چند حوزه یعنی جنگ تجاری با واشنگتن، تقابل دریایی در دریای جنوبی چین و صف‌آرایی سیاسی در مجامع و عرصه‌های بین‌المللی، از ابزارهای در اختیار خود از جمله کره‌شمالی و توانمندی‌های هسته‌ای و موشکی آن حداکثر استفاده را صورت دهد.

اخبار کوتاه

■ ۳ کشته در تیراندازی در ارتش سعودی

یک نیروی ارتش سعودی صبح روز دوشنبه در استان «ابوعریش» در منطقه جازان عربستان سه تن از دوستان خود را با شلیک گلوله به قتل رساند. به نوشته پایگاه خبری روسیا الیوم، منابعی در داخل ارتش سعودی با تأیید این خبر مدعی شدند که دلیل حادثه اختلاف شخصی بوده و ماجرا از این قرار بوده که پس از اینکه میان فرد شلیک‌کننده و یک گروهبان نزاع شخصی در می‌گیرد، ضارب با شلیک گلوله گروهبان را به قتل می‌رساند. بنابر ادعای این منبع، پس از آن نیز دو گروهبان دیگر به طور غیرعمد در حالی که در مسیر شلیک گلوله قرار داشتند، کشته شدند. پس از این حادثه، فرد شلیک‌کننده با تحویل سلاح خود به دوستانش، خود را تحویل داده است. منطقه «جازان» در جنوب عربستان و مشرف به مرز یمن به طور روزانه هدف حملات نیروهای انصارالله و ارتش یمن قرار دارد. هرچند دولت سعودی مسئولیت تأمین امنیت مرز خود با یمن را به نیروهای سودانی و یمنی همسو با دولت منصور هادی سپرده است.

■ روسیه در برگزیت مداخله نکرده است

رئیس امور جهانی فیس‌بوک گفت هیچ نیروی خارجی برای اثرگذاری بر نتایج همه‌پرسی برگزیت تلاش چشمگیری انجام نداده است. به گزارش فارس، شبکه اجتماعی فیس‌بوک اعلام کرد هیچ شواهدی مبنی بر مداخله روسیه در همه‌پرسی خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا (برگزیت) وجود ندارد. به نوشته خبرگزاری رویترز، «نیک کلگ» رئیس امور جهانی فیس‌بوک و معاون پیشین نخست‌وزیر بریتانیا گفت این شبکه دو تحلیل جامع از داده‌های مربوط به آغاز کمپین همه‌پرسی برگزیت تا زمان برگزاری آن را مورد بررسی قرار داد ولی هیچ شواهدی مبنی بر تلاش قابل‌ملاحظه نیروهای خارجی برای اثرگذاری بر نتایج همه‌پرسی یافت نشد.

■ دموکراسی آلمان در معرض خطر است

رئیس‌جمهور آلمان با اشاره به قتل یکی از سیاستمداران حامی پناهجویان در این کشور و تهدید به مرگ شماری دیگر، گفت که دموکراسی در این کشور در معرض خطر قرار گرفته است. به گزارش فارس، «فرانک والتر اشتاین‌مایر» رئیس‌جمهور آلمان با اشاره به قتل مشکوک «والتر لوبکه» فرماندار شهر کاسل خواستار ایستادگی در برابر افزایش نفرت‌پراکنی شد. بنابر گزارش خبرگزاری آلمان، وی در این مورد گفت: «اگر امروز به نمایندگان دموکراسی ما توهین می‌شود و آنها هدف تهدید قرار می‌گیرند و روزانه به آنها حمله می‌شود، در این صورت دموکراسی ما در معرض خطر قرار دارد.» رئیس‌جمهور آلمان گفت که مسئله فقط خطر رشد افرادی با گرایش‌های راست‌گرایانه افراطی نیست بلکه این خطر هم وجود دارد که افرادی که چنین دیدگاه‌هایی دارند، حس کنند که قانونی رفتار می‌کنند و جسور شوند.